

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRETPLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INOZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 1.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Šibenik, 4. siječnja 1940.

Čvrsti temelji

Što je bilo — bilo je. Prošlost je za nama. Da li je ta prošlost bila svijetla ili tamna, sad više nije tako važno. Mnogo važnija i zanimljivija je budućnost koja je pred nama. A o njoj je najprikladnije progovoriti na početku nove godine.

Stupamo u novu godinu. Stojeći još na njezinom pragu, svjesni smo, da sad nije vrijeme ni za zabavu, ni za smijeh. U ozbiljnim vremenima, svi moramo biti ozbiljni. A više je nego jasno, da su sadašnja vremena ozbiljna.

Što se događa u svijetu — znamo. Rat je! Nebo i zemlja se crvene. Nebo se crveni od topovske vatre, a zemlja od ljudske krvi. Zato su nam čiji zamagljena, a duša ispunjena zebnjom.

I mi se pitamo u ovim stravičnim, sudbonosnim danima: Što nam, u svom tajnovitom krilu nosi nova godina, koju, evo, započimamo! — Da li smrt ili život! Pogoršanje ili preporod! Uspostavu mira ili proširenje rata!

Ma to će nam odgovoriti budućnost, a ona će biti onakva kakvu je budu htjeli narodi. Žele li narodi, da im budućnost bude dobra i prijazna, mirna i sretna, onda joj moraju odmah početi postavljati čvrste temelje.

Prvi i najčvršći temelj jest Bog. S Bogom sve, a bez Boga ništa! — Ako je iko na svojoj koži iskusio tu istinu, to je naš naraštaj.

Grcamo, krvaramo i padamo, jer smo svi htjeli upravljati sami sobom, a bez obzira na Onoga koji je početak i konac svemu.

Odpad od Boga — otpad je od sreće, blagostanja i mira. I čim veći je taj otpad — tim veće su nevolje i stradanja.

»Osigurati pravo na život i nezavisnost svim narodima!« — To je drugi temelj, o kojemu smo, upravo uoči Božića, slušali govoriti najveći moralni auktoritet na svijetu — Papu Pija XII.

Bog je dao zemlju svima narodima, a slobodu svim ljudima! Nema odabranih i predodređenih naroda! Svi narodi su jednakopravni, pa bili oni veliki ili mali, bogati ili siromašni.

— Volja za životom jednoga naroda ne smije nikada da potječe od smrtno osude jednom drugom narodu. — To je Papina riječ, a to je i riječ svakoga koji misli dobro čovječanstvu.

Pitanje mira, upravo je pitanje toga načela. Zaludu: potlačeni narodi ne mogu pustiti na miru svoje tlačitelje.

Sv. Otac Papa za pravedni međunarodni mir

Božićna alokucija Sv. Oca Pape Pija XII. - Rooseveltovo pismo Sv. Ocu

Na Badnjak primio je Sv. Otac Papa čestitke članova Svetog Kolegija. Odgovarajući na ove njihove čestitke Sv. Otac održao je svoj božićni govor o miru, u kojemu je osudio politiku sile, a naročito napad na Finsku od strane Sovjetske Rusije. Prema izvještaju novinskih agencija Papa je u tom svom govoru među ostalim kazao:

Bili smo na žalost prinuđeni da budemo svjedoci čitavog niza djela koja se ne mogu ispričati ni propisima kolektivnog međunarodnog prava ni načelima prirodnog prava i najosnovnijim osjećanjima čovječnosti, djela koja pokazuju u kolikoj je mjeri pravni smisao izopačen čisto totalitarnim shvaćanjima. Tu spada i unaprijed smišljeni napadaj na mali radni i miroljubivi narod pod izgovorom opasnosti koja nikada nije postojala i koja čak nije bila ni moguća. Strahote i nedozvoljena upotreba rušilačkih sredstava čak i protiv neboraca i evakuiranih, protiv žena, staraca i djece, preziranje slobode i ljudskog života, predstavljaju djela koja vapiju za božanskom osvetom.

Zatim je podsjetio na napore koje je učinila Sv. Stolica u cilju održanja mira i razložio razloge zbog kojih ti miroljubivi napori nisu uspjeli. Po sriedi je duboko nepovjerenje koje je vladalo među narodima. Problemi koji su se postavljali između nacija mogli su biti riješeni, ali to nepovjerenje, proističući iz čitavog niza naročitih okolnosti, smetalo je da se pokloni vjera eventualnim obećanjima i trajnosti mogućih konvencija.

Vladar — prvosvećenik zatim kaže, da sa zebnjom gleda na posljedice rata, kako na moralnom tako i na materijalnom, zatim i na ekonomskom i socijalnom polju. Te posljedice treba da navedu vlade na razmišljanje i da ih pobude na ispitivanje ciljeva koji bi bili u stanju da opravdaju rat.

Oni koji su odgovorni za sudbinu naroda, trebalo bi u pogodnom času da opredjele osnovne točke pravednog i časnog mira, a ne da unaprijed odbiju pregovore, ako se za njih ukaže prilika.

Sv. Otac Papa precizira zatim temelje na kojima bi, po njegovom mi-

šljenju mogao biti zasnovan pravedan međunarodni mir.

1. Osigurati pravo na život i nezavisnost svima nacijama, to je temeljni postulat za pravedan i čistan mir. Volja za životom jedne nacije ne treba nikad da potiče od smrtno osude jednoj drugoj naciji. Ako bi ova ravnopravnost iščezla ili ako je dovedena u opasnost, onda pravni poredak iziskuje reparaciju ne putem mača nego po pravilima pravde i uzajamne pravičnosti.

2. Da bi tako utvrđen red mogao biti dugotrajan, narodi treba da budu oslobođeni ropstva koje ih pritiskuje uslijed utrkivanja u naoružanju, kao i opasnosti od materijalne snage u koliko se ona pojavljuje kao tiranski rušilac prava. Predlozi za mir, koji ne bi pridavali temeljni značaj uzajamnom razoružanju, organskom i progresivnom, jednom razoružanju kako praktičnom, tako i duhovnom, pokazali bi, prije ili poslije, svoju neodrživost.

3. Kod reorganizacije zajedničkog međunarodnog života bilo bi potrebno da sve strane uvide praznine i nedostatke prošlosti. I kod stvaranja i obnove međunarodnih institucija trebalo bi voditi računa o iskustvima koje pružaju prijašnje slične inicijative. A kako je za ljudsku slabost teško, moglo bi se reći nemoguće, sve predvidjeti i sve osigurati u času pregovora o miru, onda kada je teško osloboditi se strasti i gorčine, to je stvaranje pravnih ustanova koje treba da garantiraju vjeru i lojalnu primjenu konvencija od odlučnoga značaja za časno prihvatanje jednog ugovora o miru i za izbjegavanje svojevoljnih i jednostranih tumačenja uvjeta tih ugovora.

4. Jedna stvar kojoj bi trebalo posvetiti naročitu pažnju ako se želi bolja organizacija u Europi odnosi se na potrebe i pravedne zahtjeve nacija i naroda kao i etničkih manjina, zahtjeve koji, ukoliko ih nije uvijek dovoljno zasnovati na striktnom pravu kada su ugovori, priznati i sankcionirani, na snazi i protiv se tome, ipak uvijek zaslužuju blagonaklono ispitivanje da bi se pokušalo izići im u susret miroljubivim putem, pa ako je to potrebno, i putem pravedne, mudre i složne revizije ugovora. Mnogi po-

vođa za pribjegavanje silu okončati bi se poslije uspostavljanja istinske ravnopravnosti među nacijama i obnove osnovna uzajamnog povjerenja.

5. Ali čak i bolji ugovori bili bi nesavršeni i osuđeni na neuspjeh ako oni koji upravljaju narodima i sami narodi ne dopuste da im prozme onaj čudni odgovornosti koji oamjerava čovječanske odnose prema jednostranim i nepromjenjivim odredbama božanskog prava, onom zeau za pravdom koja ima za osnovu moralnu pravdu, onom sveopćom ljubavlju koja postavlja most onima koji nemaju tu sreću da budu u nasoj crkvi.

Sv. Otac Papa je dodao u svome govoru da mu nisu ostale nepoznate velike poteskoće kojim se suprotstavljaju postizavanju pravednog međunarodnog mira. Zatim, poslije je saopćio da je izvješten o odluci predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, g. Roosevelta o upućivanju »privremenog ambasadora« pri Vatikanu, Pio XII. je rekao: »da mu je ova vijest veoma prijatna, jer ona znači moćan doprinos ostvarenju jednog pravednog i trajnog mira i olakšanju ratnih patnja. Izražavamo g. predsjedniku čestitke i osjećaje naše zahvalnosti.«

ROOSEVELTOVO PISMO SV. OCU

Predsjednik USA Roosevelt uputio je uoči Božića pismo Sv. Ocu Papi preko newyorškog nadbiskupa Msgra Spelmanna.

Da bi praktički bila osigurana saradnja između čovječanskih napora Vatikana i Sjedinjenih Američkih Država, predsjednik g. Roosevelt se izjašnjava za upućivanje g. Taylora Mirrona u Vatikan sa zadatkom da pruži američku suradnju »na izgrađivanju jednog novog poretka«.

Predsjednik g. Roosevelt u svome pismu precizira u kome duhu je shvaćena misija g. Taylora.

»U sadašnjem času« piše g. Roosevelt, »ni jedan duhovni šef nije u stanju da predloži nijednoj vladi precizan plan za okončanje rušilačke akcije i obnovu svijeta. Međutim, sigurno je da će doći čas za ispunjenje toga zadatka. Stoga, ma da se sad ne može predvidjeti ni kada ni kako će moći doći do te intervencije, dobro je da ohrabrimo tješnju saradnju iz-

narod! Bog i Hrvati!

Sjećajući se prošlosti, koja je bila više crna nego svijetla, postajemo malodušni i pokunjeni. — Ali ipak, u nama se na pragu nove godine, porađa živa nada, da će konačno pobijediti zdravi razum, koji će narodima donijeti pravdu i mir, jer će im se »osigurati pravo na život i nezavisnost.«

Zato: Počnimo s Bogom! Radimo za narod! Ig.

telje. U dušama potlačenih uvijek kuha i vrije, i neće se smiriti, niti će drugima dati mira, dok se potpuno ne oslobode i ne osamosvoje.

Mir je veliko dobro. Svi za njim čeznemo kao u zimi za proljećem, kao u tuđini za domovinom. Ali, opet, kao razumni stvorovi, koji cijenimo ljudsko dostojanstvo, ne možemo prihvatiti načelo: Mir pod svaku cijenu!

Zar je mogla mirovati malena Finska, kad su je, potpuno mirnu i

pravednu, napale sovjetske bande, da je pokore, opljačkaju i potope u otrovno crveno more! — Zar mogu mirovati i drugi narodi, kad ih neko hoće zasušnjiti i proždrijeti!

Svršice i ovaj rat, a doći će drugi i treći — bez konca i kraja, ne bude li se »osigurano pravo na život i nezavisnost svim narodima.«

Stare su to istine, za koje su se borili svi pravi vođe Hrvatskoga Naroda, pa zato je i bilo geslo: Bog i

Poziv našim svećenicima za suradnju u „Križarskom Duhovniku“

Duhovnici križarskih i križaričkih društava odavno su osjećali živu potrebu vlastitog duhovničkog lista, koji bi se bavio pitanjima, koja se tiču apostolata duhovnika među križarskom mladeži. Privolom i dobrotom preuzv. vrhbosanskog metropolitane Mons. dra Iv. Ev. Šarića, istaknutoga prijatelja križarskoga pokreta K. A., pokreta koji je već zahvatio duboke korjene u njegovoj rasprostranjenom nadbiskupiji, ova naša svećenička želja, je oživotvorena. Urednik revije »Vrhbosne«, koja je posvećena K. A., veluč. gosp. dr Livažušić, otvara nam u istoj rubrici za križarske duhovnike od prvoga broja 1940 g. Tako nam ova veleslužna svećenička revija, koja ulazi u 54. godinu života, ovim bratskim razumijevanjem otvara svoje stranice, svoga dragocjenog prostora za posebnu rubriku za naše križarske duhovnike, da budemo među sobom u što većoj bratskoj vezi i dogovoru u daljnjem radu. Božanskom Srcu i Mariji Kraljici Apostola naša zahvalnost, srdačna hvala preuzv. ndbiskupu, kao što i uredniku »Vrhbosne« na ovom divnom božićnom daru.

Sada na posao! Molim subraću duhovnike za suradnju u rubrici: »Križarski duhovnik«, bilo to člancima, kojima ćemo jedan drugoga bodriti na sveti život i na što intenzivniji apostolat među križarima(cama), unapređivati naš svećenički rad, iznašati svoje uspjehe, svoje metode za osvajanje mladeži Kristu, pa i svoje neuspjehe, jer su ionik pouka u velikoj školi života. Molitvom, bratskom ljubavlju i suradnjom nastojmo, da što bolje izgradimo u sebi Krista, da možemo poslije što revnije voditi uzdanicu Hrvatske Kristu s istim onim žarom kakvim su pred 13 stoljeća drugi apostoli Evandjelja vodili naše oće od poganstva k Onomu, koji je put, istina i život.

Molim subraću duhovnike, ako nijesu, neka se preplate na »Vrhbosnu« (Sarajevo, Koroločeva 15) i da na adresu potpisano u Pagu pošalju gradivo, crkvene i križarske vijesti za rubriku »Križarski duhovnik«. Članci i dopisi treba da budu kratki, jer je prostor ograničen. Svima suradnicima najsrdačnije zahvaljujem.

Bog živi!

U Pagu, 27. XII. 1939.

Sveć. JOSO FELICINOVIC

prosvj. ref. VKB u Zagrebu i križarski dijecezanski duhovnik Ap. Ad.

SVE MOLIMO, da nam odmah pošaljete pretplatu za novu godinu 1940. našom čekovnom uplatnicom, koju prilazemo današnjem broju. Koji mogu, neka tom prilikom svakako pridodaju koji dinar kao milodar za naš »Katolik«. Imena svih tih naših dobrotvora ćemo oglašiti u »Katoliku«.

DOBROTVORNA PRETPLATA. Uvadamo ove godine uz redovitu i dobrotvornu pretplatu. Svi oni dakle, koji to ikako mogu, neka nam za 1940 mjesto Din 30 pošalju dobrotvornu pretplatu od Din 50.

ga Marseja, dok je dotle stigao, da je izgubio vjeru.

»Neke stvari, draga moja, ne možeš shvatiti...« — rekao joj je stric.

Da, Anica, nije mogla da shvati neke stvari, ali ovu jednu stvar da, shvaćala, ju je: da joj je stric daleko od Gospodina i da ga treba opet Njemu vratiti.

Rujan, listopad, studeni prošli su, a da svagdanje molitve i brojne žrtvice Aničine nijesu ništa isprosile. No Anicu, Malu Križaricu, to nije razoružalo: bila je sigurna u pobjedu. Brzo će stići Božić. Oh, kako bi bila radosna, kad bi Dječiu Isusu mogla donijeti na dar dušu svoga strica!

— Kume moj, pogodi, što je ovdje unutra... — reče mu jednoga dana djevojčica pokazujući mu ogromnu kutiju.

— No... ne bih znao... pokazati mi!

Anica podigne pokrivalo i pojavise se kipići jaslica...

— Gledaj, kume moj, kako su

Naši pogledi

Zapovijedi sa Sinaja, govor na gori i Križ — to su tri svetinje, koje ispunjaju stranice životnoga programa katoličke duše.

U predvečerju novoga svjetskog klanja; u časovima raspadanja zla, a bez vedrih pogleda u vremena dobra; u danima teških iskušenja — i sveti Otac Pio XII, u pismu što ga je upravo katoličkom svijetu svih zemalja, ističe ovo troje, i u svijetlu toga gleda svijetlu budućnost, odnosno, još tamniju od mračne današnjice.

Kršćanskoj duši i ne treba drugo, nego, u životnoj praksi, ći putovima, što ih pokazuju ova tri velika svijetla; pred kojima i najgušća tama bježi kao lupez.

Godina 1940 je i opet samo jedan vremenski period, koji će brzo proći, kao što su brzo prošli i svi oni što su položeni na našim ramenima. U moru vječnosti utopiće se i ona, kao što je utonula i tridesetdeveta. Ali, kad smo već stvorenja od malih dana, i za te male dane imamo iskazati račune, onda i godina, dio tih naših malih dana, nosi za nas dane neizvjesnosti i zagonetaka — preko kojih se olako ne prelazi, jer su to pitanja naša.

Svaki početak ima za početnu riječ znak pitanja. Znak pitanja i ma i godina koja je nastala.

Uvijek se tako govoni. Ovo što je ovdje napisano, moglo je stati napisano i pri početku bilo koje godine koja je za nama, pa i onih koje će doći iza nas.

Ali, velike znakove pitanja, velikih upitnika, mislimo, da nije nikada bilo opravdanije ispisivati i isticati kao na početku ovoga novog razdoblja.

Obrisu jednoga novog stanja vidljivu su oku koje nije slijepo, preokret i prekid s onim na čemu smo danas i silom moraju nastupiti. I upravo, jer je to tako, jer smo u rađanja novoga vremena, a ova godina, kako se vidi, ima u velikim marševima ići k danima promjene, svi koji misle i osjećaju zabrinuto stoje pred rješanjem velikoga pitanja — što nam može donijeti godina koju smo počeli brojiti.

Mi se ne nadamo dobru. Ne radi toga, jer bismo se bojali, da nas ko ne makne s meka sjedala, jer ga ni nemamo; ili zato, jer nas hvata znoj, da nam ne rastvore pohrane i ostave prazne, kad jedva

vežemo prvi sa zadnjim u mjesecu; ni najmanje, jer smo bili nametnici, nego po svojim silama posve u službi zajednice. Uza sve to, što nemamo ništa izgubiti, niti ispaštati stare socijalne grijeha, nego bismo imali samo dobiti, ako bi duh socijalne pravde i za samo jedan zarez otišao naprijed, mi i opet mirnom savjesti govorimo da se ne nadamo dobru.

Zašto? — Jer mi nismo dobri, a s drače se ne beru smokve niti sa trnja grožde.

Mislimo da je patnja potlačena došla do viška, da je čaša ne samo nalivena do vrha, nego je i prelivena. Kao niko drugi kršćanske duše razumiju čovjeka današnjega vremena i mnoga zla nastoje razumjeti, i ako ne opravdati, s obzirom na ovo i s obzirom na ono, ali, moramo reći, da se s čovjekom naših dana ne može biti zadovoljan, i da smo sami u velikom dijelu krivi što mnoga zla nisu već danas privedena kraju.

Stvarno treba biti majstor, pa u svim pitanjima odmah doći do rješenja, a do rješenja se dolazi kada se znade za pravi uzrok kakovoga zapletaja. Liječnik će lako reći zašto se ognjica diže i pada, ako je uočio pravi uzrok bolesti. Tako i u svemu.

I sva društvena previranja, koja dolaze do izražaja kao ognjica kod bolesnika, u dizanju i padanju, također imaju svoj izvor, i to u onomu, što je nama »otrcano« — jer je zemlja ostala bez srca — a to znači bez osjećaja i suosjećanja — a srce daje Bog i niko drugi.

S dva stanovišta je u sebi fatalna zabluda našega vremena, ako misli donijeti nove dane bez Boga, pače po obračunu s Bogom.

Bez Boga ne ćemo imati čovjeka i ne će se učiniti drugo do zla, do koga smo i danas došli tim putevima.

A drugo — ako mislimo doći do vrha po obračunu s Bogom, potpisali smo sebi dosudnicu vječnoga robovanja. Koji misli da će doći do pravoga zaloga iza kako bude Bog maknut sa zemlje, taj će sačekati sudnji dan gladan. I, ako je isto smicalica, to je smicalica ugnjetača ljudskoga društva ona riječ: da je vjera u Boga opium. To je upravo opium, jer dok zadnji čovjek bude disao i Bog će biti priznavan Bogom.

Junior

Prva enciklika Sv. Oca Pape Pija XII. „Summi Pontificatus“

(Nastavak 7)

APOSTOLSKI RAD SVJETOVNJIKA

Kada sa žalošću moramo promatrati nerazmjer između broja i zadatka svećeničkih, kad gledamo da se i danas obistinjuje riječ Spasiteljeva: Že-

tva je velika, a žetvenika je malo (Mat. 9, 31; Luk. 10, 2) tada nam suradnja laika u hijerarhijskom apostolatu izlazi kao dragocjena pomoć djelu svećenika i pokazuje mogućnosti razvitka, koje opravdavaju i najljepše

lijepi! Znaš... — nastavi nakon kratkog oklijevanja — Htjela bih te zamoliti za dvije usluge.

— Da čujemo.

— Evo, vidiš li kućicu? Odveć je stara i ružna... Htjela bih, da mi učiniš novu ti, koji si tako vriedan radnik u drvu...

— A onda?

— Da mi pomogneš načiniti jaslvice. Vidiš, župnik je nama, Malim Križaricama, obećao nagradu, koja od nas načini najljepše jaslvice. Ja sama nisam za to sposobna, ali kad bi mi ti pomogao... Hoćeš li?... Da?... Oh, hvala ti, moj dragi i lijepi kume!...

Badnjak je. Uz Anicu stric Ivan uprav je svršavao jaslvice, koje su bile upravo divne. Anica će sigurno dobiti nagradu.

— Striče moj, koliko si bio vriedan!... — svako malo govorila je djevojčica i nije znala odgo netnuti, zašto je stric tako šutljiv i tako malo oduševljen svojim remek-djelom. Nije shvatila djevojčica, da je val uspomena unišao u

dušu čovjeka, dozivljući mu tako živo u pamet njegovo daleko djetinjstvo, kad se i on, s toliko žara, pripravljaao i očekivao Božić.

Tada je njegova duša bila čista i sve je bilo tako vedro i mirno oko njega. Danas naprotiv...

— Striče čuj... — Djevojčica zastane, sva u neprilici.

— Što?

— Kad bi i ti došao noćas na Ponoćku?... Idemo svi, i otac, a ja ne ću, da ti ostanješ sam, samcat, jadni moj striče, kao kad si bio u Marseju...

— Ne znam, Anice, još ću misliti na to... možda da... Doći ću!

— Oh, hvala ti, moj striče! Znala sam ja dobro, da ćeš ti doći! Kako sam sretna i zadovoljna! Oduševljeno ga zagrlila i šapne mu tiho na uši, sva ganuta:

— Vidjet ćeš, da će Djetić Isus imati jedan dar i za te!

Dar mira srca, koje je opet očistila ljubav i kajanje.

Ante Katin

nade. Molitva Crkve Gospodaru želve, da bi poslao što više radnika u svoj vinograd (Mat. 9, 38; Luk. 10, 2) uslišana je na način koji odgovara potrebama današnjice i na sreću zamjenjuje i upotpunjuje često zapriječene i nedostalne energije svećeničkoga apostolata. Gorljiva falanga ljudi i žena, mladića i djevojaka, slušajući glas Najvišeg Pastira i direktive svojih biskupa posvećuje se svim žarom svojih duša djelima apostolata, da bi Kristu opet priveli mase puka, koje su se od njega otrgnule. Njima u ovom času, koji je toliko važan za Crkvu i čovječanstvo ide Naš očinski pozdrav, Naša duboka zahvala, Naša nada puna pouzdanja. Oni su uistinu svoj život i rad svršali pod stijeg Krista Kralja i mogu opetovati sa psalmom: **Kralju dajem svoj rad** (Ps. 44, 1). **Adveniat regnum tuum** (Neka dođe kraljevstvo tvoje) nije samo žarka želja njihovih molitava, nego također i smjerna njihova rada. U svim klasama, u svim slojevima i skupinama ova suradnja svjetlovnjaka sa svećenstvom manifestira dragocjene snage, kojima je povjerena takva misija, da plemenita i vjerna srca veće i utješljivije poželjeti ne mogu. Taj apostolski rad ako se vrši u duhu Crkve posvećuje svjetlovnjaka kao »slugu Kristova« u onom smislu, koji sv. Augustin ovako tumači: »Braćo, kada čujete kako Gospodin kaže: »Gdje sam ja tu će biti i moj sluga«, nemojte misliti samo na dobre biskupe i svećenike. Također i vi na svoj način morate biti sluge Kristove, živeći dobro, dajući milostinju, propovijedajući njegovo ime i njegovu nauku komegod možete, tako da svatko pa i onaj koji je otac obitelji smatra svojom dužnošću, da i u to ime prema svojoj obitelji iskazuje očinsku ljubav. Neka radi Krista i života vječnoga opominje svoje, poučava, potiče, kori, iskazuje ljubav i drži ih u redu. Na taj način će on u svojoj obitelji vršiti dužnost svećenika a u stanovitom smislu i biskupa služeći Kristu, da bi bio s njim u vječnosti«. (O Ev. Iv., trakt. 51 n. 13).

OKO DOMAĆEG OGNIŠTA

U promicanju ove suradnje svjetlovnjaka oko apostolata, a koja je toliko važna u našim vremenima, pripada posebna misija obitelji, jer duh obitelji bitno utječe na duh mladih generacija. Sve dok na domaćem ognjištu gori sveti plamen vjere u Krista i dok roditelji uobličuju život djece u skladu s vjerom, mladež će uvijek biti spremna da priznae Spasitelja i njegove kraljevske prerogative, da se opre onome tko bi ga htio ukloniti iz društva ili tko bi svetogrdno vrijeđao njegovu prava. Kad su crkve zatvorene, kad se iz škola skida raspelo, obitelj ostaje providencijalno i u stanovitom pogledu nedirljivo utočište kršćanskoga života. Beskrajno zahvaljuje mo Bogu, kad gledamo kako bezbrojne obitelji ovu svoju misiju vrše vjernošću, koja ne uzmiče ni pred napadajima ni pred žrtvama. Moćni niz mladića i djevojaka i u onim krajevima, u kojima vjera u Krista donosi patnju i progone, ostaje čvrsto uz prijestolje Otkupitelja, a sve u mirnoj odlučnosti, koja nas podsjeća na najslavnija vremena svete Crkve. Kolike bi se bujice dobra izlile na svijet, koliko svjetlosti, koliko mira i u socijalnom životu koliko bi nezamjenjivih i dragocjenih energija moglo doprinijeti promicanju dobra čovječanstva, kad bi se posvuda Crkvi, koja je učiteljica istine i ljubavi, dala ona mogućnost rada, na koju ona ima sveto i neotuđivo pravo na temelju božanskoga mandata! Koliko bi se nesreća moglo izbjeći, koliko bi bilo stvoreno sreće i mira, kad bi socijalni i međunarodni napori, da bi se uspostavio mir bili prožeti dubokim poticajima Evandjelja ljubavi u borbi protiv individualnog i kolektivnog egoizma.

(Nastavit će se)

POSJET SV. OCA PAPE TALIJANSKIM SUVERENIMA. 28. pr. mj. Papa je vratio osobno posjet talijanskim suverenima na najsvetečiji način. Ovo je prvi put, poslije g. 1870., da Papa osobno posjećuje talijanskoga vladara, jer je dosad takve posjete u ime Pape obavljao vatikanski državni tajnik. Stoga se ovom njegovom posjetu pridaje historijsko značenje.

UZ OGROMNE ŽRTVE i samo s velikim pouzdanjem u Boga i u svoje pretplatnike, ali uistinu pretplatnike, a ne po-platnike i ne-platnike, odlučili smo i dalje ustrajati u izdavanju našega lista uz istu cijenu, i ako je nama Tiskara povisila cijenu. Tako ulazimo u jedanaestu godišnjicu izlaženja našega lista. — Katolička štampa je od presudne važnosti za izgradnju i odgoj pojedinih savjesti: kako se i što se čita, onako se, redovito, i misli i živi! Na posao dakle svi za što veći procvat i proširenje našega »Katolika«! To nije dužnost samo nas, koji ga uređujemo i izdajemo, već svih nas, nećemo li, da nam se, u ovako ozbiljnim vremenima, svaki propust i nemar ljuto osveti! Neprijatelj čovjek ne spava! On je, naprotiv, vrlo aktivan!

Život Šibenika

SRETNU NOVO GODINU svim svojim suradnicima, povjerenicima, oglašivačima, pretplatnicima i prijateljima želi — Uredništvo i Uprava »Katolika«.

BOŽIĆNI BLAGDANI. Šibenik je proslavio božićne blagdane u znaku vjere i tradicije. — Početak božićnih svetaca bilo je čestitanje klera i vjernika preuzv. biskupu. Na Badnjak u podne sav gradski svjetovni i redovni kler, sakupljen u svečanoj biskupskoj auli, preko kaptolskoga prepozita podastro je srdačne čestitke preuzv. biskupu. Na lijepu adresu presvij. P. Ana, punu auzija na tešku ratnu sadašnjicu, preuzv. biskup zahvalio se i svojim govorom obođrio prisutne, da ne malakšu u teškoj borbi, nametnutoj od brojnih Božjih neprijatelja. Poslije govora preuzv. biskup obišao je sve prisutne, rukovao se i čestitao. Isto tako na Badnjak, na Božić i na Novu Godinu razni predstavnici društava, i mnogi iz gradanstva dolazili su na čestitanje u biskupski dvor. Na Božić čestitao je sreski načelnik g. Aničin, a na Novu Godinu narodni prvaci g. dr. O. Novak, g. Šime Belamarić senator, a u ime Općine povjerenik g. Dragutin Vidović. — Na Badnjak u 5 s. bio je svečani Matutin, a u 6.30 s. pontifikalna sv. Misa. Katedrala je bila dupkom puna, kao malo koje godine do sada, i to velikim dijelom onim licima kojih je rijetko kroz godinu vidjeti u crkvi. Na koru naš vrijedni, i neumorni »Cecilijanski zbor« po prvi put izvodio je Missa Loretta od Zihorskog. Misa je melodiozna i lijepa. Na ofertoriju pjevan je, i ako tradicionalan, ali uvijek lijep, Ledererov: »Kgo ste vidjeli pastir«. Preko posvećenja četveroglasno i efektno izvedena je Gruberova: »Tiha noć, sveta noć«. Pjevanje je uvježbao i dirigovao katedralni kapelnik vlč. don J. Spanić, a na orguljama je pratio vlč. dn F. Horvat. — U ponoći bila je ponoćka u bolničkoj kapeli. Sv. Misu služio je vlč. don A. Juričev uz prigodni govor. Sv. Misi prisustvovao je lijepi broj gg. liječnika, bolničkoga personala, čet. sestara i bolesnika. — Na Božić od 4 s. ujutro redale su se po svim crkvama sv. Mise. Posjet je bio svugdje odličan. U 11 s. bila je u katedrali zadnja pontifikalna sv. Misa. Posjet je bio u pravo rekordan i nezapamćen. Pjevanje je bilo isto kao i na Badnjak. Naročiti dekor davao je božićnom pontifikalu novi kompletan pontifikalni aparat, umjetnički izrađen i ukrašen motivima naše katedrale. Sav pontifikalni aparat na opće zadovoljstvo izradio je g. Stjepan Šajnović iz Osekova. — Na sv. Stjepana po svim crkvama bila je služba Božja kao nedjeljom. Glavna svečanost bila je u crkvi sv. Frane. Popodnevnu propovijed održao je preuzv. biskup. — Na Staru godinu uvečer u 5 s. preuzv. biskup održao je govor, u kojem je podvukao u svijetlu vjere i Providnosti sve važnije događaje u staroj godini. Poslije govora ispjevan je »Tebe Boga hvalimo«. — Isto tako na Novu godinu uvečer preuzv. biskup održao je propovijed, i upoznao vjernike s velikom proslavom 1300-godišnjice prvih veza sa sv. Stolicom.

BOŽIĆ U »UBOŠKOM DOMU«. I ove godine naši zaklonjenici i siromasi u »Uboškom domu« proslavili su lijepo i veselo svete božićne blagdane. Brojno gradanstvo za Božić sjelo je svojim darovima naših zaklonjenika i siromaha. Svima svojim dobrotvorima oni im ovim putem najiskrenije zahvaljuju! Posljednjih godina nastupom i zauzimanjem nove uprave, kojoj stoji na čelu preč. don Ive Bjažić, kanonik, i g. Mario Lušić, naš »Uboški Dom« svagđano sve više dobiva novo lice, a zaklonje-

nici su sve većma svjedoci, da se i njih ubraja za ljude i kršćane. Nema sumnje, da u obnovi »Uboškog Doma«, imade veliki — i najveći dio zasluga neumorni i požrtvovni član uprave g. Mario Lušić, pa mu zaklonjenici i siromasi ovom prilikom javno zahvaljuju.

PROSLAVA 70 GODIŠNICE OTVORENJA GRADSKOGA KAZALIŠTA. Akademsko društvo »Stj. Radić« u srijedu 3. t. mj. komemoriralo je značajni datum osnutka i otvora našega kazališta. Uvečer u 8 s. u dupkom punom kazalištu održao je prigodno slovo g. dr. Boris Novak. U polsatnom govoru upoznao je svoje slušaoce sa dičnom prošlošću našega kazališta. Govornik proučivši u najsitnije detalje sav kazališni arhiv iznio je zanimljivih detalja i uspio u duši slušalaca pobuditi ponos na visoki kulturni nivo naših preda. Poslije izlaganja g. govornika, uvjeren sam, da nijedan slušalac neće indiferentno proći mimo šibenskoga kazališta. Zahvalni smo govorniku i iskreno mu čestitamo. Poslije govora akademičari odigrali su »Topaze«, komediju u 4 čina. Nije pretjerano, ako se reče, da je diletantska družina dala svoj maksimum. Više nego diletant, odigrao je odlično svoju ulogu »Topaze« g. Ratko Baranović.

† NIVES MALENICA. U četvrtak 28. XII. pr. g. zaklopila je po zadnji put svoje umorne oči. Vijest o njenoj preranoj smrti napunila je tugom svakoga, koji ju je poznavao. Bila je uvijek vedra i vesela. Sa svakim je bila najprijaznija, osobito sa svojim u kući. Iza smrti dobrog oca, kao najstarija kćerka majci je bila desna ruka. S njom je dijelila radost i žalost. I onda, kad je majci bilo najteže, znala ju je razveseliti svojim veselim temperamentom. Već više godina je bila učlanjena u križarskoj organizaciji. Kao Mala Križarica i kasnije kao članica nastojala je, da što savjesnije vrši svoje organizacijske dužnosti. U organizaciji sve su je sestre volile, jer je i ona sve volila pravom sestričkom ljubavi. I ako mlada, nikad se nije dala od nikoga zaveći, poput mnogih drugih. Volila je i ona zabavu i veselje, ali je znala sebi staviti granicu. Uvijek se isticala svojom čistom i plemenitom dušom, da je takvu daruje svom nebeskom Zaručniku, kad Njegova volja nije bila, da je prije svoje smrti daruje svom ožalošćenom zemaljskom zaručniku. Bila je nadasve religiozna duša. I ako slaba i bolesna, nikad nije propustila sv. Misu, pa makar morala preko nje izaći. Kao članica »Živog Svijetla«, dokdop je mogla, redovito je vršila tjedno svoj sat klanjanja. Za vrijeme svoje bolesti primila je Spasitelja u svoju dušu, kao i na času smrti skupa sa svim ostalim utjehama sv. vjere. Sproved mile pokojnice bio je u subotu 30. XII. pr. g. Sprovodu su prisustvovali svi njeni najmilije, kao i vjerne sestre Križarice te brojni građani. Na groblju nad lijesom od nje se oprostila u ime svih Križarica okružna predsjednica gđica Dobrila Bujas lijepim i vrlo dirljivim govorom, dok su ostale članice preko sv. Mise otpjevale tužaljku »Sestro premila«. Dok dobroj pokojnici želimo pokoj i obilnu nagradu od Gospodina, ucviljenoj obitelji i vjereniku izrazujemo svoje najiskrenije sauešće!

UPOZORENJE SJEMENISTARCIMA. Svi gojenci biskupskoga sjemeništa u Šibeniku treba da budu u zavodu u utorak, 9. siječnja, u 9 sati ujutro. Tko ne može doći toga dana, dužan se naći u zavodu ranije, jer nitko ne smije zakasnuti. — Uprava.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (7.—13. 1.): za naše »Živo Svijetlo«, da se ono što bolje razvije i uspjeje u novoj godini te da njegove članice budu što bolje, revnije i pobožnije — Don Ante Radić.

ZA RESTAURIRANJE NOVE CRKVE poklonila je obitelj pk. Anke Merlak Din 50. — Uprava crkve najljepše zahvaljuje.

URA KLANJANJA. U nedjelju 7. t. mj. bit će u katedrali ura klanjanja od 5 do 6 s. popodne.

U FOND »ZIMSKE POMOĆI« poklonila je obitelj g. Vinka Gospodnetića Din 20, da počaste uspomenu pk. Nives Malenica. — Odbor toplo zahvaljuje.

»KATOLIČKOJ KARITAS« darovale su: Da počaste uspomenu pk. Nives Malenica: Nesanović Rita Din 20 i Škalko ud. Lucija Din 10. — Odbor najljepše zahvaljuje.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Da počaste uspomenu pk. Nives Malenica: Don Ante Radić Din 10. — Da

počaste uspomenu pk. Marka Markov: Don Ante Radić i obitelj Edgarda Vidović po Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

Naši dopisi

BOŽAVA (Dugi otok)

Posjet Križarima. U nedjelju 2. XII. prošle godine posjetio je naše društvo g. Zvonimir Malić, student prava, te braći i prijateljima održao vrlo oduševljeni i borbeni govor o savremenoj Hrvatskoj i katolicizmu, te uložio, koju imaju Križari. Govor je saslušan zanimanjem i govornik nagrađen burnim odobravanjem.

Proslava sv. Nikole. Ove nam je godine naš zaštitnik donio tako željeni i potrebiti dar: Ljudi su se primirili, prevladao je razum i spoznanje, da se može živjeti u snošljivosti; imati svoje privatno mišljenje, a ipak poštivati drugoga. Dao dobri Bog i sveti Zaštitnik, da u zlatnoj slobodi sačuvamo mir i bratsku ljubav! — Preko svečane mise održao je vlč. don J. Palčić savremenu propovijed. Djevojački pjev. zbor skladno je pjevao misu »De Angelis«. Na harmoniju svirao je brat Marcel Uglešić, a na violini je pratio g. učitelj Sare Ciril. — Navečer održalo je mjesno »Tamburaško društvo« svoju prigodnu zabavu. Na programu su bila dva šaljiva komada: »Šumski duh« i »Vrač Markos«. Od predstavljaka osobito nam se svidio sudac (g. Himerlein). Zabavi su uz ostalu brojnu publiku prisustvovali: vlč. župnik, vlč. don J. Palčić, vlč. don E. Sutrin, g. učitelj Sare sa gđom, gosp. načelnik i tajnik općine, predsj. HSS, predsj. Križara i dr.

Križarska akademija. Naša Križarska mladež htjela je ove godine na osobiti način proslaviti svoju Bezgrješnu Majku, pa je na Njezin dan 8. t. mj. njoj u čast održala vrlo obilnu i elitnu akademiju. Ujutro su svi pristupili k stolu Gospodnjemu. Preko mise govorio im je vlč. don Ante Oštrić iz Solina. Navečer su održali akademiju u 6 s. Akademiju je otvorila s. Marija Malić učiteljica, s oduševljenim govorom, u kojemu je prikazala važnost i bit križarskoga rada i odnos križarske mladosti prema Bezgrješnoj. Govorila je zasnošno, toplo i uvjerljivo. Gg. učitelji Metod i Ciril Sare odsvirali su na violinama: »Duo od Mozarta — Allegro moderato i Andante sostenuto cantabile — op. 70.« Tako su odlično i tehnički dotjerano izveli, da su na zahtjev publike morali opetovati i odsvirati još jedan komad. — Uz tri prigodne deklamacije, koje su Križari odlično izveli, prikazana su još tri igrokaza: »Sveta Agneza«, »Nikolinjsko veče« i »Darovi sv. Nikole«. Igrokazi su izvedeni vrlo efektno na opće zadovoljstvo. Osobito su se istakli krampus (Zdenko Uglešić), Grgo (Joso Margetić) i Agneza (Rajka Margetić). Akademiji je sudjelovalo cijelo selo. Vidjeli smo: vlč. g. Don Šimu Lukića, don Antu Oštrića, don Josipa Rudića; gg. učitelji-ce: Montana, Malić, Metoda i Cirila Siru s gđom. Bili su prisutni g. načelnik i tajnik općine, predsj. HSS., odbor »Tamburaškog društva« i predstavnici fin. kontrole. — I moralni i materijalni uspjeh potpuno su nas zadovoljili. Roditelji su bili presretni i prezadovoljni gledati, u kakvoj se školi uzgajaju njihova djeca. Škola je to ljubavi prema Bogu i Mariji; ljubavi i poštovanja prema roditeljima; škola značajeva i svijesnih Hrvata, koji su na opustošenoj njivi Hrvatske nužno potrebiti.

Bog živ!

Razne vijesti

U FINSKOJ se u sniježnoj vijavici vode ogorčene borbe. Finci javljaju, da nisu uspjehi sovjetski pokušaji prodora kroz Mannerheimovu liniju, i ako je sovjetsko zapovjedništvo dovelo najbolje sovjetske elitne čete iz Srednje Azije za proboj Mannerheimove linije. Finci su bacili u zrak veliko rusko skladište streljiva u blizini željezničke pruge Murmansk—Lenjingrad. Isto tako su finski aeroplani bombardirali željezničku prugu Lenjingrad—Terioki i Lenjingrad—Baskelavo. Na taj su način spriječili dovoz ruskih pojačanja na finsko-sovjetsku frontu. Strahovita oluja, koja sada vlada na karelijskoj prevlaci, onemogućila je gotovo svako ratovanje. Opetovana ofenziva crvenih četa protiv Mannerheimove linije nije

uspjela. Sovjeti su od početka rata u Finskoj izgubili 400 tankova i 150 aeroplana.

IZJAVE PRETSJEDNIKA DRA MAČEKA I BANA DRA SUBAŠIĆA. U božićnom broju »Hrvatskog Dnevnika« dao je predsjednik dr. Maček opširniju izjavu o našim aktualnim problemima i među ostalim je kazao: »Pred nama stoji financijalno pitanje, koje također treba riječiti, jer banovina Hrvatska sada još živi na zajedničkom proračunu, što je, razumije se, samo provizorij. Izborni zakon za Hrvatski Sabor već je izrađen. U novoj ćemo godini imati izbore za taj sabor, jer te traži hrvatski narod, jer su oni potrebni i jer je raspisivanje tih izbora jedna od bitnih odredaba sporazuma, koji sam sklopio s predsjednikom vlade Cvetkovićem. Inače se rad u samoj vladi normalno razvija. Incidenti, izazvani po pojedinim skupinama, ni najmanje me ne zabrinjuju. I Hrvatska i Jugoslavija nalaze se na politički eksponiranoj poziciji, pa je jasno, da smo izvrgnuti najrazličitijim utjecajima i agitacijama iz vana, kojima mogli, pa i dobronamjerni elementi nasjedaju.« I ban Hrvatske dr. Šubašić uputio je u istom smislu božićnu poslanicu javnosti, u kojoj među ostalim kaže: »Kad nas nije zbunio svjetski rat, ne će nas zbuniti ni rabota nikakvih naših neprijatelja. Mi smo s mirom stoljetnoga narodnoga duha prionuli poslu i nitko nas ne može omesti u radu, koji smo započeli.«

KATASTROFALAN POTRES zadesio je ovih dana Anatoliju u Turskoj.

JAVNA ZAHVALA

Prigodom smrti naše dobre i neprežaljene

NIVES

u nemogućnosti, da svima pismeno zahvalimo, zahvaljujemo ovim putem u prvom redu svima onima, koji su dragu pokojnicu za vrijeme njene bolesti posjetili i utješili.

Najprije dugujemo punu zahvalnost mp. ocu fra Nikoli Pasini i preč. g. don Anti Šari, pokojničinom isповjedeniku, koji su je više puta posjetili, okrijepili i ojačali sv. Sakramentima, utješili je očinskom riječi i u zadnjem času udijelili joj sve utjehe sv. vjere.

Iskrena hvala školskim kolegicama pokojnice i Križaricama, kao i Križarima, koji su svojim sudjelovanjem i pomoću učinili sve, da sproved bude što ljepši, kako bi joj time iskazali dostojnu zadnju počast, prijateljski i iskreni: Zbogom! Hvala vlč. don Kresi Zoriću, koji je zastupao odsutnoga preč. g. don Antu Radića, duhovnika Križarica, i mp. ocu fra Bernardinu Bebiću, koji su za pokojnicu otužili na groblju sv. Mise. Jednaka hvala i ostaloj gg. svećenicima, koji su pokojnicu ispratili.

Hvala zboru Križarica, koji je otpjevao preko sv. Mise tužaljku »O sestro premila!« pod ravnanjem vlč. don Frane Horvata. Osobita pak hvala gđici Dobrili Bujas, koja se s onako toplim riječima oprostila u ime Križarica od naše dobre pokojnice.

Najiskrenija hvala svima onima, koji su našu dobru Nives ispratili do vječnoga počivališta i doprinijeli za sproved vijence i bukete cvijeća.

Najtoplija hvala svima onima koji su nas u našoj velikoj tuzi utješili i izrazili sauešće bilo usmeno, ili pismeno, bilo doprinosima kulturnim i humanim društvima. Napokon hvala svima onima koji su za pokojnicu otčitali ili platili sv. Misu i pomolili se za pokoj njene plemenite duše, ili će to u buduću učiniti.

Svima od srca hvala, a od Svevišnjega plata!

U Šibeniku, 3. siječnja 1940.

Ožalošćena

Obitelj Deme Malenica